

Loterie fantowe

Czy zorganizowanie loterii fantowej regulują jakieś przepisy?

Organizacjom, ale także grupom nieformalnym, zdarza się organizować loterie fantowe, w których losujący wygrywają nagrody, a dochód ze sprzedaży losów przeznaczony jest na ważny społeczny cel.

Co to są loterie fantowe? Loteria fantowa to gra, w której uczestniczy się przez nabycie losu, a organizacja pozarządowa organizująca loterię oferuje wyłącznie wygrane rzeczowe. Loteria może być jednym ze sposobów pozyskiwania funduszy przez organizację pozarządową.

Loterie może być zorganizowana jako samodzielne działanie, albo w ramach jakiejś imprezy – festynu lub koncertu. Organizacje zauważają, że organizacja loterii w ramach popularnej imprezy znacznie zwiększa skuteczność działania. Zainteresowanie ludzi loterią zorganizowaną jako samodzielne działanie może być trudne.

Warto pamiętać, że:

- Zorganizowanie loterii charytatywnej wymaga zezwoenia wydanego przez izbę celną (jeśli pula nagród wynosi w 2015 r. co najmniej 3941,49 zł) lub zgłoszenia jej do urzędu celnego (jeśli pula nagród jest niższa niż 3941,49 zł). Izby celne mają też prawo kontroli czy loterie są organizowane zgodnie z przepisami ustawy o grach hazardowych.
- Loteria o puli nagród mniejszej niż 3941,49 zł to tzw. mała loteria fantowa. Plan jej zorganizowania musimy zgłosić do naczelnika urzędu celnego nie później niż 30 dni przed dniem jej rozpoczęcia.
- Zgłoszenie tzw. małych loterii fantowych jest zwolnione z opłaty. Jednak uzyskanie zezwoenia na pozostałe loterie fantowe jest płatne – nie jest to suma niska, bo minimalnie wynosi 3941,49 (dla loterii na terenie więcej niż jednego województwa) i 1970 zł (na terenie jednego województwa).
- Jeśli pula nagród jest większa niż 3941,49 zł to wówczas zysk z loterii jest także opodatkowany podatkiem od gier w wysokości 10% sumy wpływów ze sprzedaży losów. Przy mniejszej puli nagród, czyli tzw. małych loteriach fantowych organizator loterii nie płaci tego podatku.
- Dla organizacji mających status OPP przewidziano wyższe limity nagród w loterii –OPP może zorganizować loterię tylko na podstawie zgłoszenia, nawet jeżeli wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej, nie może przekroczyć 15-krotności tej kwoty (czyli w 2015 r. jest to ponad 59 tys. zł). Dodatkowo, łączna wartość puli wygranych, nie może jednak przekroczyć w ciągu całego roku 30-krotności kwoty bazowej (czyli w 2015 r. jest to ponad 118 tys. zł).

Kto może zorganizować loterię fantową?

Loterie fantowe mogą być urządzone przez osoby fizyczne, osoby prawne (np. fundacje, stowarzyszenia, kluby sportowe, szkoły, urzędy) lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (np. stowarzyszenia zwykłe).

Prawo do zorganizowania loterii mają różne podmioty – osoby fizyczne (czyli w zasadzie

każdy, więc także grupy nieformalne), osoby prawne (w tym fundacje i stowarzyszenia) oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (czyli np. stowarzyszenia zwykłe).

Zorganizowanie loterii jest regulowane ustawą, warto pamiętać, że jeżeli organizacja chciałaby zorganizować inną grę (np. gra bingo fantowe), to trzeba poszukać informacji o przepisach, które jej dotyczą. Będą one odrobinę różnić się od tych, które dotyczą loterii.

Przepisy ustawy o grach hazardowych nie przewidują wyłączeń ze stosowania przepisów ze względu na rodzaj podmiotu, który loterię organizuje – dotyczą one zarówno organizacji pozarządowych, jak i jednostek samorządu terytorialnego chcących zorganizować loterię (niezależnie od tego, kto ją organizuje, obowiązują takie same przepisy).

Zezwolenie lub zgłoszenie

Aby zorganizować loterię fantową konieczne jest uzyskanie zezwolenia lub jej zgłoszenie do urzędu celnego. To, czy organizator musi zgłosić loterię czy uzyskać zezwolenie zależy od wysokości puli nagród w danej loterii. Organizacja, która chce urządzić loterię powinna więc najpierw określić wartość wygranych. Pulę wygranych określamy wyceniając każdą rzecz, która znajdzie się w puli i dodając te kwoty do siebie.

Jeśli łączna suma wszystkich nagród jest wyższa od tzw. kwoty bazowej (czyli od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa GUS) to należy wysłać zgłoszenie, a jeśli jest wyższa niż kwota bazowa to występujemy o zezwolenie. Kwota ta zmienia się co roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w drugim kwartale 2014 r. wyniosło 3941,49 zł. tyle wynosi więc kwota bazowa w roku 2015 r. (<http://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-miesiecznego-wynagrodzenia-w-sektorze-przedsiębiorstw-bez-wypłat-nagrod-z-zysku-w-drugim-kwartale-2014-r-,59,3.html>).

UWAGA!

Dodatkowo, pewne szczególne zasady obowiązują, jeżeli organizatorem loterii jest organizacja pożytku publicznego (OPP). Taka organizacja może zorganizować loterię na podstawie zgłoszenia, nawet jeżeli wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej, jeżeli tylko nie przekracza 15-krotności tej kwoty (czyli w 2015 r. jest to ponad 59 tys. zł). Dodatkowo, łączna wartość puli wygranych, nie może przekroczyć w ciągu roku kalendarzowego 30-krotności kwoty bazowej (czyli w 2015 r. jest to ponad 118 tys. zł).

Komu zgłaszamy przeprowadzenie loterii? Kto udziela zezwolenia na przeprowadzenie loterii?

Udziela go dyrektor właściwej izby celnej, czyli izby celnej, na terenie której ma być zorganizowana loteria. Jeżeli jej zasięg przekracza jedno województwo będzie to izba właściwa ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Jak znaleźć

izbę celną? Najłatwiej jest skorzystać z wyszukiwarki znajdującej się na stronie Ministerstwa Finansów – [kliknij tutaj, aby do niej przejść](#).

Loterię fantową, urządzaną na obszarze właściwości miejscowej jednego naczelnika izby celnego, zgłasza się do naczelnika tej izby.

Komu zgłaszamy przeprowadzenie loterii? Zgłoszenia loterii fantowej urządzanych na obszarze właściwości miejscowej jednego naczelnika urzędu celnego, dokonuje się temu naczelnikowi urzędu celnego. Zgłoszenia loterii fantowej urządzanych na obszarze właściwości miejscowej więcej niż jednego naczelnika urzędu celnego, dokonuje się naczelnikowi urzędu celnego właściwemu według miejsca zamieszkania lub siedziby wnioskodawcy.

Jak znaleźć właściwy urząd celny? Dla kilku powiatów właściwy jest najczęściej jeden urząd celny. Aby sprawdzić, który urząd właściwy jest dla naszego powiatu, można zajrzeć do tabelki w rozporządzeniu (rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obszarów właściwości miejscowej naczelników urzędów celnych do przyjmowania zgłoszeń loterii fantowej lub gry bingo fantowe: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20112161277&min=1>).

Jakie loterie fantowe wymagają uzyskania zezwolenia?

Do dyrektora izby celnej występujemy o zezwolenie na loterię fantową, jeśli wartość nagród przekracza w 2015 r. kwotę 3941,49 zł. Wniosek o udzielenie zezwolenia musi m.in. zawierać:

- określenie rodzaju gry;
- nazwę i status prawny podmiotu występującego z wnioskiem;
- dane osobowe (imiona, nazwiska, obywatelstwo, miejsce zamieszkania, rodzaj, seria i numer dokumentu tożsamości, informacje o wykształceniu oraz doświadczeniu zawodowym) osób zarządzających podmiotem oraz reprezentujących go;
- określenie czasu i obszaru, na którym planowana jest gra;
- dokładne wyznaczenie celu, na który przeznaczana się dochód z urządzanej gry;
- określenie planowanej wielkości sprzedaży losów lub kartonów;
- gwarancję wypłacalności nagród;
- projekt regulaminu gry;
- w przypadku organizacji pozarządowych zaświadczenie właściwego naczelnika urzędu skarbowego o pokryciu środków finansowych lub innego majątku przeznaczonego na urządzenie loterii fantowej lub gry bingo fantowe, z ujawnionych źródeł przychodów,
- aktualne zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa oraz o niezaleganiu z zapłatą składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne;
- ekspertyzę losów, innych dowodów udziału w grze lub kartonów, potwierdzającą zabezpieczenie przed sfałszowaniem oraz przedwczesnym odczytaniem wyniku gry, w szczególności przed prześwietleniem, otwarciem lub zdrapaniem farby ochronnej i zamknięciem lub ponownym naniesieniem farby ochronnej bez naruszenia struktury papieru;
- aktualne zaświadczenia, że osoby fizyczne zarządzające podmiotem oraz reprezentujące podmiot występujący z wnioskiem nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Wniosek można przygotować samodzielnie, ale lepiej skorzystać ze wzoru – formularze można uzyskać w izbach celnych.

Przykład (Izba Celną w Przemyśle): http://www.przemysl.ic.gov.pl/download/katalog_uslug/loteria_fantowa_gry_bingo_f.doc

Przykład wypełnionego wniosku (Izba Celną w Przemyśle):
http://www.przemysl.ic.gov.pl/download/katalog_uslug/loteria_fantowa_gry_bingo_f.doc

Wzory dokumentów także tutaj – [kliknij](#).

Szczegółowych informacji na temat wymaganych dokumentów udzielają izby celne, tam też można dostać wzory niektórych załączników. Warto pytać w izbach o szczegóły dotyczące wypełniania dokumentów, w ten sposób unikamy ich poprawiania. Organizacje pozarządowe, które pytaliśmy o praktykę działania przepisów zapewniają, że formalności jest sporo, ale że organy celne są generalnie bardzo pomocne, jeżeli chodzi o wsparcie informacyjne podmiotów, które chcą zorganizować loterię i warto się do nich zwracać.

W jaki terminie należy złożyć wniosek o wydanie zezwolenia?

Ustawa nie określa terminu, ale określa ile może trwać rozpatrzenie wniosków o wydanie zezwolenia. Przepisy stanowią jednak, że rozpatrzenie wniosków odnoszących się do loterii fantowej następuje w terminie 2 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Jakie loterie fantowe wymagają zgłoszenia? Co to jest tzw. mała loteria fantowa?

Nieco lżejsze wymogi dotyczą organizowania loterii fantowych (MF określa je jako tzw. małe loterie fantowe) i gier losowych bingo, których pula wygranych nie przekracza kwoty bazowej. W takim wypadku nie jest konieczne uzyskanie zezwolenia, a wystarczające jest zgłoszenie loterii do naczelnika właściwego urzędu celnego. Jest ono prostsze niż spełnienie wymogów koniecznych przy uzyskaniu zezwolenia, choć i tak wymaga wypełnienia wielu dokumentów, w których podajemy następujące dane:

- określenie rodzaju gry;
- nazwa i status prawny podmiotu występującego z wnioskiem;
- dane osobowe (imiona, nazwiska, obywatelstwo, miejsce zamieszkania, rodzaj, seria i numer dokumentu tożsamości) osób zarządzających podmiotem oraz reprezentujących go;
- regulamin gry;
- określenie obszaru i czasu, w którym planowane jest urządzenie gry;
- dokładne wyznaczenie celu, na który przeznaczona jest dochód z urządzonej gry;
- określenie planowanej wielkości sprzedaży losów lub kartonów;
- zobowiązanie wypłacalności nagród;
- oświadczenie o legalności źródeł pochodzenia kapitału zakładowego, środków finansowych lub innego majątku przeznaczonego na urządzenie loterii fantowej;
- oświadczenie o niezaleganiu z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, należności celnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne;
- wzór losu, innego dowodu udziału w grze lub kartonu;
- oświadczenie osób fizycznych zarządzających podmiotem oraz reprezentujących

podmiot zgłaszający, że nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do zgłoszenia loterii fantowej dołącza się oświadczenie osoby nadzorującej oraz osoby bezpośrednio prowadzącej tę grę o znajomości przepisów ustawy w zakresie odpowiednio loterii fantowych lub gry bingo fantowe.

Więcej o tzw. małych loteriach fantowych (także wzory koniecznych dokumentów i adresy izb celnych) można znaleźć w instrukcji przygotowanej przez Ministerstwo Finansów: /files/poradnik.ngo.pl/public/Loterie_fantowe2014MF.pdf

Tzw. małą loterię fantową zgłasza się nie później niż 30 dni przed dniem jej rozpoczęcia. W tym czasie izba celna sprawdza poprawność zgłoszenia, w szczególności postanowienia regulaminu gry. Jeśli organizator nie spełni wymogów, np. gdy regulamin zawiera postanowienia niezgodne z ustawą o grach hazardowych lub cel loterii nie może być uznany za cel społecznie użyteczny, izba celna zakazuje jej zorganizowania.

Co musi być w regulaminie?

Regulamin określa:

- nazwę gry;
- nazwę podmiotu urządzającego grę;
- wskazanie organu wydającego zezwolenie;
- obszar, na którym będzie urządzana gra, oraz miejsce i termin losowania nagród;
- liczbę losów lub kartonów przeznaczonych do sprzedaży;
- cenę jednego losu lub kartonu;
- sposób prowadzenia gry;
- sposób zapewnienia prawidłowości urządzania gry;
- terminy rozpoczęcia i zakończenia sprzedaży losów lub kartonów;
- cel społecznie użyteczny, w szczególności dobroczynny, na który zostanie przeznaczony dochód z gry;
- sposób i termin ogłaszania wyników;
- miejsce i termin wydawania wygranych;
- tryb i terminy rozpatrywania reklamacji i zgłaszania roszczeń;
- liczbę i rodzaj fantów przeznaczonych na nagrody oraz procentowe określenie wartości fantów w stosunku do łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub kartonów.

Podmiot urządzający gry hazardowe jest obowiązany zapewnić ich uczestnikom możliwość zapoznania się z treścią regulaminu tych gier.

O każdej zmianie regulaminu gry należy poinformować urząd celny nie później niż w terminie 3 dni od dnia dokonania zmiany.

Ministerstwo Finansów radzi też, by organizacje dla których formalności związane z uzyskaniem zezwoleń na loterię fantową są zbyt kosztowne i czasochłonne organizowały kilka małych loterii fantowych zamiast jednej, dużej loterii z pulą wygranych przekraczającą kwotę bazową (patrz odpowiedź MF na interpelację poselską z grudnia 2011 r.: [http://orka.sejm.gov.pl/izo7.nsf/www1/i00185o0/\\$File/i00185o0.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/izo7.nsf/www1/i00185o0/$File/i00185o0.pdf)). Nie występują wówczas o zezwolenie, ale tylko zgłaszają loterię co pozwala zmniejszyć ilość formalności, których organizator loterii musi dopełnić.

Jakie kary grożą za zorganizowanie loterii fantowej bez pozwolenia izby celnej?

Wiele organizacji pozarządowych nie wie, że przeprowadzenie loterii fantowej wymaga zgłoszenia.

Organizatorom loterii charytatywnych zdarza się także czasem unikać korzystania z przepisów ustawy o grach hazardowych, ponieważ są one dość skomplikowane i nakładają na nich wiele obowiązków, a to może skłaniać do ich niestosowania.

Trzeba jednak pamiętać, że za zorganizowanie loterii charytatywnej bez zezwoenia lub zgłoszenia grożą kary w wysokości 100% przychodu uzyskanego ze zorganizowanej gry, a organizator może ponieść odpowiedzialność za przestępstwo lub wykroczenie skarbowe z art. 107 Kodeksu karnego skarbowego.

Kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, naczelnik urzędu celnego, na którego obszarze działania jest urządzana gra. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Jakie obowiązki ma organizator loterii fantowej, jakie ponosi opłaty?

Organizatorzy loterii charytatywnej bez względu na wielkość puli nagród (czyli także jeśli jest ona niższa niż kwota bazowa) mają dużo obowiązków, np. zabezpieczenia losów przed sfałszowaniem i przedwczesnym odczytaniem wyniku, a także uzyskania zatwierdzenia regulaminu loterii przez dyrektora izby celnej oraz zatwierdzenia zmian regulaminu, a przy tzw. małej loterii fantowej – ich zgłoszenia.

Ważne obowiązki organizatora loterii fantowej lub gry bingo fantowe (bez względu na wielkość puli nagród) to także m.in.:

- opracowanie ich regulaminu;
- rozliczenie prawidłowości przeprowadzenia gry w izbie celnej w ciągu 30 dni od dnia jej zakończenia.

Z niejasnego też powodu wartość wygranej w grach hazardowych nie może być niższa od ceny losu.

Ogólna wartość wygranych w loterii fantowej nie może być niższa niż 30% łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze.

Ponadto ogólna wartość wygranych nie może być niższa niż 30% łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów. można wszystkie nagrody pozyskać za darmo. Chodzi o określenie wartości wygranych, nie o ich zakup. Przykład: Wyceniamy maskotki uzyskane od dzieci ze szkoły na 30 zł (czyli ma to być po prostu wycenione na nie mniej niż 30% kwoty za losy).

Należy o tym pamiętać określając maksymalną wielkość sprzedaży losów.

Na co można przeznaczyć dochód z loterii fantowej lub gry bingo? Dochód z loterii fantowej i gry bingo fantowe przeznaczany jest w całości na realizację określonych w zezwoleniu i regulaminie gry celów społecznie użytecznych, w szczególności

dobroczynnych.

Opłaty

Za udzielenie zezwolenia na urządzenie loterii fantowej albo gry bingo fantowe wnosi się opłatę w wysokości 100% kwoty bazowej, a gdy zezwolenie dotyczy gier urządzanych na obszarze jednego województwa – 50% kwoty bazowej.

Koszt zezwolenia na urządzenie loterii fantowej albo gry bingo fantowe wynosi 100% kwoty bazowej, a gdy zezwolenie dotyczy gier urządzanych na obszarze jednego województwa – 50% kwoty bazowej.

Dokonanie zgłoszenia loterii jest bezpłatne.

Wydawanie nagród

Wygrane wydaje okazicielowi losów lub innych dowodów udziału w tych grach, chyba że w regulaminie postanowiliśmy inaczej.

W razie utraty lub zniszczenia losu albo innego dowodu udziału w grze uczestnikowi takiej gry nie przysługują żadne roszczenia wobec podmiotu urządzającego grę, chyba że w regulaminie postanowiliśmy inaczej.

Organizator jest obowiązany, na żądanie uczestnika gry, wystawić imienne zaświadczenie o uzyskanej przez niego wygranej. Zaświadczenie może być wystawione najpóźniej w dniu następującym po dniu, w którym uzyskano wygraną, lub po dniu, w którym nastąpiło wydanie wygranej. Zaświadczenia wydaje się na drukach uzyskanych z urzędu celnego – po złożeniu pisemnego wniosku.

Organizator jest obowiązany prowadzić ewidencję zaświadczeń oraz przechowywać odpisy wydanych zaświadczeń. Zarówno ewidencję jak i odpisy przechowywać trzeba przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym uzyskano wygraną lub nastąpiło wydanie wygranej. Ewidencja zaświadczeń jest udostępniana, w celu jej poświadczenia, naczelnikowi urzędu celnego.

Wysokość wygranej albo przegranej stanowi tajemnicę uczestnika gry, której jest obowiązany przestrzegać podmiot urządzający tę grę. Informacje o wysokości wygranej albo przegranej są ujawniane wyłącznie na żądanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, funkcjonariusza celnego oraz inspektora kontroli skarbowej, a także sądu i prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem.

Roszczenia związane z udziałem w grze hazardowej przedawniają się z upływem 6 miesięcy od dnia wymagalności. Oznacza to, że dopiero po 6 miesiącach nie jesteśmy zobowiązani wydać nagrody, którą wygrał uczestnik gry. Bieg przedawnienia roszczeń ulega zawieszeniu na okres od dnia wniesienia reklamacji do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację.

Czy od dochodu z loterii fantowej płaci się podatek?

Urządzenie loterii fantowych jest opodatkowane 10% podatkiem od gier. Podstawą opodatkowania jest suma wpływów uzyskanych ze sprzedaży losów. Ponieważ

podatnikiem, zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, są podmioty organizujące gry hazardowe na podstawie koncesji lub zezwolenia można postawić tezę, że nie są objęte tym podatkiem loterie fantowe zarządzane na podstawie zgłoszenia. Zgodnie z interpretacją przepisów przez Ministerstwo Finansów, zarządzanie małych loterii fantowych jest zwolnione z podatku od gier, ponieważ zarządzający nie są podatnikami podatku od gier. Taki podatek organizator musi jednak zapłacić, jeśli wartość nagród jest wyższa.

Oznacza to, że podatnikiem jest również organizator loterii, jeśli wartość puli wygranych loterii fantowych przekracza wartość kwoty bazowej. Ustawa stanowi, że jeżeli wartość puli wygranych jest mniejsza, to podmiot „nie jest podatnikiem”, czyli nie płaci podatku.

Podstawę opodatkowania podatkiem od gier stanowi w loterii fantowej – suma wpływów uzyskanych ze sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze.

Podatnicy są obowiązani, bez wezwania, do:

1. składania właściwemu naczelnikowi urzędu celnego deklaracji podatkowych dla podatku od gier, według ustalonego wzoru,
2. obliczania oraz wpłacania podatku od gier na rachunek właściwej izby celnej

– za okresy miesięczne, w terminie do 10. dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy rozliczenie.

Zobowiązanie podatkowe w podatku od gier przyjmuje się w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej, chyba że organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi je w innej wysokości.

Podatnicy zarządzający loterię fantową lub grę bingo fantowe, niezależnie od obowiązku złożenia deklaracji podatkowej, są obowiązani do przedstawienia właściwemu naczelnikowi urzędu celnego, rozliczenia wyniku finansowego zarządzanych gier w terminie 30 dni od dnia zakończenia gry określonego w zezwoleniu.

data publikacji: 2015-04-01

Uwaga! Przedruk, kopiowanie, skracanie, wykorzystanie tekstów (lub ich fragmentów) publikowanych w portalu www.ngo.pl w innych mediach lub w innych serwisach internetowych wymaga zgody Redakcji portalu!